

Den norske kjøttbransjens retningslinje for dyrevelferdsprogram (DVP) sau

Versjon 1

Vedtatt av

Nortura 18.01.2023

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund 08.12.2022

Anbefalt av

Animalia AS sitt styre 13.12.2022

Norges Bondelag sitt styre 01.02.2023

Norsk Bonde- og Småbrukarlag sitt styre 02.03.2023

Norsk Sau og Geit sitt styre 06.12.2022

Anerkjent av Mattilsynet xx.xx.xxxx

Den norske kjøttbransjens retningslinjer for dyrevelferdsprogram (DVP) sau

Den norske kjøttbransjen er enige om innføring av et felles dyrevelferdsprogram (DVP) for sau. Hovedelementene i programmet er dokumentasjon, regelmessig dyrevelferdsbesøk gjennomført av veterinær, kurs samt jevnlig tredjeparts revisjon gjennom KSL.

Dyrevelferdsprogrammet og bransjeretningslinjen er utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av representanter for organisasjonene bak Helsetjenesten for sau i tillegg til Norges Bondelag, Norsk Bonde- og Småbrukarlag og Stiftelsen Norsk Mat.

Dyrevelferdsprogram sau er utarbeidet i samsvar med Forskrift om velferd for småfe (FOR-2005-02-18-160)

1. Formål

Formålet med dyrevelferdsprogrammet og bransjeretningslinjen er å sikre en kontinuerlig forbedring og dokumentasjon av velferden hos norsk sau. I besetninger som driver godt vil DVP være et rådgivingsverktøy for bonden, mens i besetninger der dyrevelferden ikke er god nok er DVP et verktøy for å oppnå målet om at drifta som et minimum skal være i tråd med forskrifter og regelverk.

2. Virkeområde og innhold

Det er varemottakerne som inngår en forpliktende avtale i bransjeretningslinja. Driftsenhetene forpliktes gjennom sine avtaler med varemottakerne. Retningslinjen gjelder for tilsluttede slakterivirksomheter, og for driftsenheter som har dyreholds-ID, leverer kjøtt fra sau til disse virksomhetene og har mer enn 30 vinterfôra sau (vfs) totalt ved søknad om produksjonstilskudd. Grensen på mer enn 30 vfs gjelder fram til 2028 med mål om deretter å inkludere alle besetninger som leverer slakt og søker produksjonstilskudd for sau. DVP sau er tilgjengelig for samtlige produsenter med sau som ønsker å delta fra innføring av programmet.

For å få godkjent status i DVP sau må følgende punkter være gjennomført innen gitte frister.

- kurs i dyrevelferd
- dyrevelferdsbesøk utført av DVP-veterinær minst hver 18. mnd.
- lukking av eventuelle avvik påvist ved dyrevelferdsbesøk og dokumentere dette ovenfor DVP-veterinær

3. Definisjoner

Vinterfôra sau: Søyer og værer født i fjor eller tidligere. Både vinterfôra sau og utegangersau teller.

Dyrevelferdsbesøk: Veiledningsbesøk utført av DVP-veterinær, som skal registreres elektronisk og fullstendig i en felles digital plattform. Besøket skal utføres minst hver 18 mnd., med den hensikt å dekke ulike faser av produksjonen.

Dyrebasert indikator: Faktor ved dyret (atferd, utseende) som anses å være en viktig og god indikator for dyrevelferd og som inngår i dyrevelferdsbesøket.

Ressursbasert indikator: Faktor i dyrets omgivelse som anses å være en viktig og god indikator for dyrevelferd og som inngår i dyrevelferdsbesøket.

DVP-veterinær: Veterinær som har gjennomført bransjens eget DVP-kurs. Animalia kan i spesielle tilfeller gi dispensasjon fra krav om kurs.

Nøkkeltall for besetningen: Data basert på registreringer som er tilgjengelig for alle sauebesetninger og som gir et minimum av grunnlag for forberedelse til dyrevelferdsbesøket.

Kurs i dyrevelferd: Kurs utvikles av Animalia i samarbeid med bransjen. Målet med kurset er å gi deltakerne grunnleggende kunnskap om atferd og velferd hos sau.

4. Ansvar og roller

Retningslinjen er forpliktende for slakteri som tilslutter seg skriftlig. For KLF skal medlemsbedrifter som ønsker å slutte seg til avtalen, undertegne KLFs tilslutningsavtale.

Øvrige tilsluttede organisasjoner forplikter seg til å profilere dyrevelferdsprogrammer gjennom sine kanaler.

4.1 Animalias plikter på oppdrag fra varemottaker:

- være sekretariat for bransjeretningslinjen og ansvarlig for utformingen og oppdateringen av denne
- være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen
- føre oversikt over DVP-veterinærer som gjennomfører besøk og registreringer i henhold til disse retningslinjene
- sørge for at oppdatert liste over tilsluttede varemottakere er offentlig tilgjengelig
- utarbeide relevant statistikk og publisere resultater
- utvikle og drifte Velferdsportal sau (VPsau) for dokumentasjon av dyrevelferdsbesøket
- sikre at all datahåndtering i plattformen ivaretar lovpålagte krav om personvern
- gi varemottaker tilgang på nødvendige data, inkludert status og overordnet årsak til at DVP ikke er godkjent
- legge til rette for at rådgiver(e) fra varemottaker får tilgang til rapport fra dyrevelferdsbesøket
- sørge for at driftsenheten varsles i god tid før overskridelse av alle frister
- Gi KSL informasjon om innrullerte produsenter i DVP sau, i tillegg til informasjon om eventuelle utløpte frister. Dette inkluderer frist for kurs, besøk og lukking av avvik.
- tilby opplæring og kursing av veterinærer og produsenter.
- Føre oversikt over kursstatus for produsent og veterinær
- oversende retningslinjen til Mattilsynet for anerkjennelse som nasjonal retningslinje
- holde Mattilsynet oppdatert om retningslinjens innhold, endringer og praktisering

4.2 Slakteri skal:

- gjøre retningslinjen til en fullverdig og integrert del av egne kvalitetssystemer
- være pådriver for samordnet og lik praktisering av retningslinjen
- gjennomføre avvikshåndtering i henhold til punkt 6
- stille som krav til driftsenheter som leverer kjøtt at de skal:
 - ha et systematisk arbeid for å forbedre dyrevelferden på sin driftsenhet gjennom deltagelse og oppfyllelse av krav i DVP-sau. Arbeidet skal som et minimum oppfylle kravene i offentlig regelverk om dyrevelferd.

Se vedlegg 1: «Produsent, veterinær og rådgiver– roller og ansvarsfordeling» for detaljer.

5. Dyrevelferdsbesøk og kurs i dyrevelferd

Forberedelse til dyrevelferdsbesøket skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall for besetningen samt god kjennskap til gjeldende lover og forskrifter. En egen veileder beskriver forberedelse, gjennomføring og besøksrapport, inkludert betydningen av god dokumentasjon. Under besøket registrerer veterinæren dyre- og ressursbaserte indikatorer som vurderes som: 1. Tilfredsstillende, 2. Bør forbedres og 3. Må utbedres. Score 3 settes ved det som anses som forskriftsbrist (avvik), der nødvendige tiltak spesifiseres og avvik må lukkes. Innhold i dyrevelferdsbesøket og kriterier for avvik på besøket vedtas i samarbeidsrådet for Helsetjenesten for sau.

Kurs i dyrevelferd utvikles av Animalia i samarbeid med bransjen. Målet med kurset er å gi deltakerne grunnleggende kunnskap om atferd og velferd hos sau.

Manglende kurs og/eller besøk medfører ikke godkjent DVP sau.

6. Avvik, sanksjoner og avvikshåndtering

Følgende avvik vil være utgangspunkt for trekk for driftsenheter som midlertidig ikke tilfredsstiller kravene i dyrevelferdsprogrammet innen vedtatte frister:

1. Manglende dokumentasjon på dyrevelferdsbesøk
2. Manglende lukking av avvik (score 3) på dyrevelferdsbesøk
3. Manglende gjennomføring av kurs i dyrevelferd

Dersom pkt. 1, 2 og/eller 3 over ikke er oppfylt skal varemottakere av kjøtt iverksette et dyrevelferdstrekk 15 dager etter at fristen er utløpt. Dersom avvik ikke er lukket innen 45 dager etter fristen, er DVP ikke godkjent og driftsenheten skal miste KSL-status og KSL-trekk iverksettes på kjøtt fra sau.

Alle trekk gjelder kun produksjoner som inngår i denne bransjeretningslinja.

Se vedlegg 2: «Varsler og avvikshåndtering» for detaljer.

7. Klageadgang

Klager ang. avvik satt ved DVP-besøk behandles av Animalia ved Helsetjenesten for sau. Avregningstekniske klager behandles av varemottaker, som regulerer dette i leveranseavtalen med driftsenheten. Se vedlegg 3: «Klagesaksbehandling» for detaljer.

8. Gyldighet

Den norske kjøttbransjens retningslinje for dyrevelferdsprogram sau ble vedtatt av

Nortura 18.01.2023

Kjøtt- og fjørfebransjens Landsforbund 08.12.2022

Retningslinja trer i kraft xx.xx.xxxx (foreløpig forslag 1.10.2023)

Den enkelte varemottaker kan trekke tilbake tilslutning til retningslinjene med 6 måneders varsel. Retningslinja kan endres med 6 måneders varsel. Ved endringer skal organisasjonene involveres og varsles.

Denne retningslinjen ble anerkjent av Mattilsynet xx.xx.xxxx som ”Nasjonal retningslinje”.

Samarbeidsrådet for HT-sau vil årlig vurdere behovet for revisjon.

Vedlegg: Utfyllende informasjon til Den norske kjøttbransjens retningslinjer for dyrevelferdsprogram (DVP) sau er beskrevet i vedlegg:

- Vedlegg 1: «Produsent, veterinær og rådgiver– roller og ansvarsfordeling»
- Vedlegg 2: «Varsler og avvikshåndtering»
- Vedlegg 3: «Klagesaksbehandling»

I tillegg vil det utarbeides støttedokumenter som grunnlag for en mest mulig lik håndtering. Disse dokumentene utarbeides av Animalia i samarbeid med organisasjonene og legges fram for samarbeidsrådet for Helsetjenesten for sau.